

Чебурей А.А., студентка МП-2, кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
anna.cheburei@gmail.com
Науковий керівник: **Савчук О.М.**, канд. псих.наук, доцент
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.savchuk@ukma.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДБСТ ЯК ФОРМИ СІМЕЙНОГО ДОГЛЯДУ ТА ВИХОВАННЯ

Деінституціалізація інтернатних закладів стала першочерговим напрямом у реалізації державної політики, що передбачає комплекс дій по виведенню дітей з державних установ з метою створення умов для їх виховання і проживання поза закладами інтернатного типу шляхом запровадження альтернативних форм сімейного виховання.

Пріоритетними в Україні є сімейні форми влаштування дітей, що залишилися без батьківського піклування. Зокрема, функціонують дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї. Відповідно до ст. 52 Конституції України, утримання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу [1].

З 2017-го Україна взяла курс на деінституціалізацію догляду й виховання дітей. Відповідна національна стратегія розрахована майже на 10 років [2]. Ідея цієї реформи – створити такі умови розвитку і виховання дітей, за яких потреба в інтернатних дитячих закладах зникне взагалі. Основне завдання полягає у забезпеченні розвитку послуг альтернативного догляду за дітьми, які з певних причин не можуть проживати з біологічними батьками, зокрема дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ). Метою створення дитячого будинку сімейного типу є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Особи, які беруть на себе зобов'язання щодо дітей, набувають статусу батьків-вихователів. Діти, які влаштовуються до дитячого будинку сімейного типу, є вихованцями і не втрачають статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Вихованці перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення повноліття, а в разі продовження навчання у професійно-технічному, вищому навчальному закладі I- IV рівнів акредитації – до 23 років або до закінчення відповідних навчальних закладів.

Держава надає сім'ї, яка бере на виховання дітей, матеріальну та соціальну підтримку. Обов'язковою умовою створення ДБСТ є проходження батьками-вихователями курсу підготовки для кандидатів на створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, проведення якого забезпечують обласні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. За результатами навчання спеціалісти центру готують довідку про проходження кандидатами навчання і рекомендацію, які направляються до служб у справах дітей з метою включення цих осіб у банк даних про сім'ї потенційних усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

ДБСТ створюється за бажанням подружжя або однієї особи, котра не перебуває у шлюбі, і здатен забезпечити комплексний виховний вплив на формування особистості дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Тут вона набуває навичок і вмінь міжособистісних стосунків, засвоює позитивні зразки поведінки дорослих, розвиває прагнення до самовдосконалення випадку [3].

Аналіз досвіду виховання дітей в дитячих будинках сімейного типу в Україні засвідчує, що їх соціальні функції наближені до функцій звичайної біологічної сім'ї. Водночас,

є ряд особливостей, характерних лише для дитячого будинку сімейного типу, зокрема: батьки біологічно не пов'язані з вихованцями; батьки-вихователі повинні виконувати обов'язки не лише вихователів, а й функції покладені на «матерів», «батьків»; перед сім'єю постають завдання з корекції розвитку вихованців через наслідки психологічних травм, фізичні чи психічні порушення.

Список використаних джерел

1. Конституція України : за станом на 21 лютого 2019 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2017-%D1%80>.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу» від 26.04.2002 р. № 564 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF>.